

Plan van Aanpak Omgevingsplan

Gemeente Renkum

Opdrachtgever:
Gemeente Renkum

Contactpersoon:
Dhr. A. Ruiter

Thorbecke B.V.
Postbus 40097
8004 DB Zwolle

Datum: 3 mei 2021

Inhoud

Plan van aanpak omgevingsplan Gemeente Renkum	1
1 Inleiding	4
2 De zes instrumenten van de Omgevingswet	6
2.1 De omgevingsvisie	6
2.2 Programma's	7
2.3 Decentrale regels	7
2.4 Algemene rijksregels	8
2.5 Omgevingsvergunning	8
2.6 Projectbesluit	9
2.7 Samenhang in het omgevingsplan	9
3 Uitgangspunten bij het opstellen van het omgevingsplan	10
3.1 Een goede ruimtelijke ordening wordt een goede fysieke leefomgeving	10
3.2 Rekening houden met de doelen van de wet	10
3.3 Uitwerking van de omgevingsvisie	11
3.4 Het stelsel van omgevingswaarden voor de fysieke leefomgeving	11
3.5 Instructieregels	11
3.6 De Integrale beleidscyclus	12
4 Het omgevingsplan in de transitiefase	14
4.1 Het omgevingsplan van rechtswege	14
4.2 Verordeningen in het Omgevingsplan	15
5 Inhoud van het omgevingsplan	17
5.1 Het casco van de VNG	17
5.2 Artikelsgewijze toelichting van het casco	18
5.2.1 Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen	18
5.2.2 Hoofdstuk 2 Doelen / omgevingswaarden	18
5.2.3 Hoofdstuk 3 Programma's	19
5.2.4 Hoofdstuk 4 Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving	20
5.2.5 Hoofdstuk 5 Activiteiten	20
5.2.6 Hoofdstuk 6 Beheer en onderhoud	21
5.2.7 Hoofdstuk 7 Financiële bepalingen	21
5.2.8 Hoofdstuk 8 Procedureregels	22
5.2.9 Hoofdstuk 9 Handhaving	22
5.2.10 Hoofdstuk 10 Monitoring en informatie	23
5.2.11 Hoofdstuk 11 Overgangsrecht	23
5.2.12 Hoofdstuk 12 Slotbepaling	23
5.2.13 Toelichting op het omgevingsplan	23
6 Stappenplan voor het opstellen van een omgevingsplan	24

6.1	Stap 0 De omgevingsvisie	25
6.2	Stap 1 Inventariseer huidig beleid en regels voor een gebied	25
6.3	Stap 2 Wat zijn ambities en opgaven voor een gebied	25
6.4	Stap 3 Welke rol wil je als gemeente spelen?	28
6.4.1	Regisserende rol	28
6.4.2	Samenwerkende rol	29
6.4.3	Sturend	29
6.4.4	Opdrachtgevend	29
6.5	Stap 4 Welke kaders zijn er?	29
6.6	Stap 5 Integrale gebiedsbeschrijving	29
6.7	Stap 6 Werkingsgebied regels	30
6.8	Stap 7 keuzemenu regels	31
6.9	Stap 8 Opstellen concrete regels, waarden en werkingsgebied	32
6.10	Begeleidende vragen bij het opstellen van de regels voor het Omgevingsplan	32
7	Toepasbare regels	33
8	Planning om te komen tot een omgevingsplan	36
8.1	Tips van de VNG	36
8.2	De opbouw van het omgevingsplan via meerdere sporen	37
8.3	Planning Omgevingsplan gemeente Renkum	38
8.4	Nadere uitwerking planning	40
9	Financiële middelen	44
10	Ten slotte	45

1 Inleiding

Achter de schermen wordt druk gewerkt om de invoering van de Omgevingswet mogelijk te maken. Ook gemeenten zetten alle zeilen bij om te kunnen voldoen aan alle verplichte acties die gereed moeten zijn bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Een van de adviezen is om bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet een plan van aanpak gereed te hebben voor het vaststellen van een omgevingsplan.

De gemeente Renkum is al voortvarend bezig met het opstellen van de omgevingsvisie. Voor gemeenten is het niet verplicht om bij de inwerkingtreding van de wet een omgevingsvisie te hebben vastgesteld. Maar voor de gemeente Renkum is dat wel een ambitie. Zo geldt dat ook voor het maken van een eerste start richting het vaststellen van een omgevingsplan.

De Omgevingswet verplicht gemeenten om voor 31 december 2029, voor het gehele grondgebied van de gemeente, een omgevingsplan vast te stellen. Dit omgevingsplan komt in de plaats van de nu nog geldende bestemmingsplannen en beheersverordeningen. Het omgevingsplan gaat niet meer enkel over de ruimtelijke ordening binnen de gemeente. Het omgevingsplan gaat over meer dan dat. Alles wat te maken heeft met de fysieke leefomgeving moet een plek krijgen in het omgevingsplan. Het opstellen van een omgevingsplan vereist dan ook de benodigde expertise en dient samen met verschillende disciplines tot stand te komen. Het is een proces dat alleen tot stand kan komen in een integraal traject, dat gevoerd wordt met onder andere burgers, bedrijven, ontwikkelaars, de provincie, de ODRA en uiteraard de gemeente zelf.

In het omgevingsplan moet rekening gehouden worden met de vier verbeterdoelen die de regering heeft met de Omgevingswet en de daarbij bijbehorende algemene maatregelen van bestuur (AMvB's).

Het gaat om de volgende doelen:

1. Het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
2. Het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
3. Het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
4. Het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Deze vier doelen komen voor de gemeente samen in het omgevingsplan. Het vergroten van de inzichtelijkheid wordt bereikt doordat regelgeving straks vindbaar is op één plaats en niet verbrokkeld over meerdere verordeningen en beleidsregels. De burger vindt op één plaats alle regels over de fysieke leefomgeving die op hem van toepassing zijn.

In de volgende hoofdstukken wordt verder ingegaan op de rol van het omgevingsplan ten opzichte van de andere instrumenten die de Omgevingswet geeft. Daarvoor is het goed te kijken welke instrumenten dat zijn. Vervolgens wordt ingegaan op de uitgangspunten waar bij het opstellen van het omgevingsplan rekening mee moet worden gehouden. Direct bij de invoering van de

Omgevingswet ontstaat een 'omgevingsplan van rechtswege'. Hoe ziet dat omgevingsplan eruit en hoe is dit plan opgebouwd. De VNG heeft een casco omgevingsplan gemaakt om gemeenten een idee te geven hoe een omgevingsplan vorm kan krijgen en wat de inhoud van het omgevingsplan precies zal zijn. Nu duidelijk is wat het omgevingsplan is volgt een stappenplan om te komen tot het uiteindelijke doel, het vaststellen van een omgevingsplan. Deze stappen worden verder toegelicht. Daarna is het zaak een goede planning te hebben zodat in de tijd duidelijk is wanneer welke stap wordt gezet. Van belang is dat ook de gemeenteraad en het college hierbij met regelmaat worden betrokken. Er zullen meerdere tussentijdse evaluaties plaatsvinden zodat mogelijke knelpunten snel duidelijk worden.

De Omgevingswet verplicht om voor 31 december 2029 een definitief omgevingsplan te hebben. Dat lijkt nu nog een hele tijd. Die tijd is echter hard nodig om integraal tot een goed omgevingsplan te komen.

2 De zes instrumenten van de Omgevingswet

De Omgevingswet kent zes instrumenten. Namelijk de omgevingsvisie, programma's, decentrale regels, algemene rijksregels, omgevingsvergunning en het projectbesluit. In afbeelding 1 staan de instrumenten aangegeven. Het omgevingsplan behoort tot de decentrale regels.

Afbeelding 1 de zes instrumenten van de Omgevingswet

2.1 De omgevingsvisie

De omgevingsvisie is net als een programma een instrument om beleid voor lange termijn vast te leggen. De omgevingsvisie is een samenhangend strategisch plan, dat gaat over de gehele fysieke leefomgeving. Deze visie is een politiek-bestuurlijk document dat alleen het vaststellende orgaan zelf bindt. De Omgevingsvisie is verplicht voor het Rijk, de provincie en de gemeente. Het Rijk en de provincie moeten bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet een vastgestelde omgevingsvisie hebben. Voor gemeenten geldt dat niet. Het advies voor gemeenten is echter wel om in elk geval een start te hebben gemaakt met het opstellen van een omgevingsvisie. De visievorming op verschillende terreinen zoals ruimtelijke ontwikkeling, verkeer en vervoer, water, milieu, natuur,

het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en cultureel erfgoed wordt in de omgevingsvisie niet alleen samengevoegd, maar ook met elkaar verbonden. Zo worden in een vroegtijdig stadium mogelijk strijdige of juist meekoppelende ontwikkelingen met elkaar in verband gebracht. Deze omgevingsvisie vervangt de structuurvisie, de verkeers- en vervoerplannen en milieubeleidsplannen¹.

De gemeente Renkum is al bezig met het opstellen van de omgevingsvisie. Verwacht wordt dat deze visie voor vaststelling in het najaar van 2021 aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd.

2.2 Programma's

Een programma zorgt ervoor dat de doelen en waarden, die onder andere gesteld zijn in de omgevingsvisie en of omgevingsplan, concreet worden. In een programma kunnen specifieke maatregelen worden opgenomen waarmee een doel of waarde kan worden bereikt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een programma om een klimaat neutrale gemeente te kunnen zijn. Hiervoor kan in een programma een stimuleringsregel worden opgenomen die burgers stimuleert om meer zelf aan duurzaamheid te doen. Een verplicht programma voor gemeenten kan zijn het programma geluid. Ingevolge artikel 3.6 van de Omgevingswet is dit programma alleen verplicht voor gemeenten die ingevolge de Europese richtlijn verplicht zijn een actieplan op te stellen. Het geldt alleen voor die agglomeratie die door de minister daarvoor is aangewezen. We hebben het dan over gemeenten met een bevolkingsdichtheid van meer dan 100.000 inwoners. Over programma's in relatie tot het omgevingsplan wordt in hoofdstuk 5 verder ingegaan.

Voor de gemeente Renkum gelden er vanuit de Omgevingswet geen verplichte programma's. Wanneer echter een waarde of doel gesteld wordt kan er voor gekozen worden om een programma op te stellen. Zo kan bijvoorbeeld een te behalen doelstelling vanuit de omgevingsvisie worden uitgewerkt in een programma.

Een voorbeeld hiervan binnen de gemeente Renkum is de 'Stimuleringsregeling gevelverbetering en buitenruimte private kavels bedrijventerreinen Cardanuslaan en Schaapsdrift'. Deze regeling is destijds door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld. Het was een regeling die gold voor de periode van juni 2015 tot en met december 2017. De stimuleringsregeling betrof een te verlenen subsidie met als doel het verbeteren van de uitstraling van een bedrijfspand en/of bedrijfskavel binnen de revitaliseringsgebieden.

2.3 Decentrale regels

Alle decentrale overheden moeten regels opstellen voor de fysieke leefomgeving. De provincie stelt hiertoe een omgevingsverordening vast, het waterschap een waterschapsverordening en de gemeente een omgevingsplan. Bij gemeenten en waterschappen ligt de rol om regels vast te stellen die activiteiten van burgers en bedrijven in de fysieke leefomgeving reguleren. Het omgevingsplan kan ook regels bevatten die zich niet rechtstreeks tot burgers en bedrijven richten. Het gaat hier bijvoorbeeld om omgevingswaarden of beoordelingsregels. Het omgevingsplan zal dan ook één

¹<https://zoek.officiëlebezoekingen.nl/kst-33962-3.html> (Memorie van Toelichting blz. 51)

gebiedsdekkende regeling zijn waarin verschillende verordeningen en regelingen, die iets zeggen over de fysieke leefomgeving, worden opgenomen.

2.4 Algemene rijksregels

Algemene regels voor activiteiten worden door het Rijk gesteld in de algemene maatregelen van bestuur. De regels zijn onder andere te vinden in het Besluit activiteiten leefomgeving, Besluit kwaliteit leefomgeving, Besluit bouwwerken leefomgeving en het Omgevingsbesluit. Wanneer het Rijk een onderwerp uitputtend heeft geregeld mag de gemeente daar geen regels meer over stellen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om regels voor de doorwerking van nationale ruimtelijke belangen rond de hoofdinfrastructuur, de hoofdwateren, militaire functies en erfgoederen van uitzonderlijke en universele waarde (Werelderfgoed) zoals die nu zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

Met het stellen van algemene maatregelen kan niet goed rekening gehouden worden met individuele gevallen. De Omgevingswet biedt daarom drie mogelijkheden om bij de toepassing van algemene regels maatwerk te leveren.

1. De mogelijkheid om in algemene rijksregels gemeenten, waterschappen of provincies de ruimte te geven om regionaal aanvullende of afwijkende regels vast te stellen.
2. Het Rijk kan meer afwegingsruimte binnen algemene regels bieden. Hierdoor bestaat de mogelijkheid tot het geven van individueel maatwerk.
3. De wet bevat een gelijkwaardigheidsbepaling. Op grond hiervan kunnen andere maatregelen worden toegestaan als hiermee hetzelfde doel wordt bereikt.

Voor de gemeente Renkum geldt dat het Rijk uitputtende regels stelt over de Nederrijn, de A50 en de A12.

2.5 Omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning onder de Omgevingswet, bouwt voort op de omgevingsvergunning die we al kennen onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). In het omgevingsplan kunnen verboden en voorwaarden worden opgelegd voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning. Uitgangspunt en doelstelling van de Omgevingswet is meer vergunningvrij mogelijk te maken en zoveel mogelijk volstaan met het stellen van algemene rijksregels. In het omgevingsplan gaat het niet meer alleen over ruimtelijke ordening maar over de gehele fysieke leefomgeving. Dat houdt ook in dat er een verdere uitbouw komt van activiteiten die met een omgevingsvergunning mogelijk worden. Een voorbeeld is de evenementenvergunning. Deze is nu nog los van het Wabo stelsel. Straks onder de Omgevingswet maken aspecten die de fysieke leefomgeving raken onderdeel uit van het omgevingsplan. Het gaat dan bijvoorbeeld om de tijden, aantal toegestane decibel aan geluid etc.... Daar waar het gaat om openbare veiligheid blijft een vergunning van de burgemeester noodzakelijk. Het college van burgemeester en wethouders zijn bevoegd om een omgevingsvergunning te verlenen.

2.6 Projectbesluit

Het projectbesluit is een instrument dat toekomt aan het Rijk, provincie en waterschap. Het is bedoeld voor complexe publieke projecten in de fysieke leefomgeving. Een projectbesluit kan de regels van een omgevingsplan wijzigen. Dat geldt voor zover de regels in strijd zijn met het projectbesluit. Het Rijk en de provincie kunnen dus doormiddel van het projectbesluit, het omgevingsplan van de gemeente wijzigen. Onder het huidige recht kennen we hiervoor het inpassingsplan.

2.7 Samenhang in het omgevingsplan

In het omgevingsplan komen de verbeterdoelen van de wet het meest tot uitdrukking. Het is het instrument waar alle regelgeving samenkomt. Het omgevingsplan kan gezien worden als een gemeentelijke verordening, zoals de omgevingsverordening van de provincie en de waterschapsverordening van het waterschap. Het vaststellen van een omgevingsvisie en omgevingsplan is een bevoegdheid die toekomt aan de gemeenteraad. Dit doet de gemeenteraad vanuit zijn kaderstellende rol.

3 Uitgangspunten bij het opstellen van het omgevingsplan

3.1 Een goede ruimtelijke ordening wordt een goede fysieke leefomgeving

Daar waar het in het bestemmingsplan vooral gaat over een goede ruimtelijke ordening, zal het omgevingsplan veel breder zijn en vooral gaan over een goede fysieke leefomgeving. Artikel 1.2 lid 1 van de Omgevingswet bepaalt dat het niet alleen gaat om activiteiten over de fysieke leefomgeving maar ook over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. Zo kunnen er ook regels worden gesteld over milieubelastende activiteiten en handelingen met stoffen of objecten die niet tot de fysieke leefomgeving behoren. Het gaat hier dan om feitelijke handelingen.

Een omgevingsplan regelt volgens de Omgevingswet twee onderwerpen:

Artikel 4.1 Regels over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. De regels over activiteiten hebben als doel het reguleren van een gedraging (in de breedste zin van het woord) in de fysieke leefomgeving.

Artikel 4.2 Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en andere regels die met het oog daarop nodig zijn, voor het gehele grondgebied van de gemeente.

Er is onder de Omgevingswet bewust voor gekozen om niet langer te spreken van bestemmingen van gronden maar van functies aan locaties. Een goede ruimtelijke ordening is vervangen door een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

3.2 Rekening houden met de doelen van de wet

De gemeente moet bij het opstellen van een omgevingsplan rekening houden met de doelen van de wet. In artikel 1.3 van de Omgevingswet worden deze doelen beschreven.

De wet is, met het oog op een duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en;
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Niet alle doelen hoeven te worden overgenomen in het omgevingsplan. Wel zal de gemeente duidelijk moeten maken waarop het omgevingsplan is gericht. Dus welke doelen door de gemeente worden nagestreefd door het omgevingsplan, met het oog op de doelen genoemd in artikel 1.3 van de Omgevingswet. Doelmatig beheren houdt in dat de regels in het omgevingsplan worden gesteld met een weloverwogen doel. Een voorbeeld van een doel kan zijn het behoud van landschappelijke en stedenbouwkundige aspecten. Dit kan bereikt worden door regels op te nemen over welstandseisen waar een bouwwerk aan moet voldoen.

3.3 Uitwerking van de omgevingsvisie

In het omgevingsplan vindt ook een uitwerking plaats van de doelen die gesteld worden in de omgevingsvisie. Het gaat hier om een uitwerking die een directe binding van burgers en bedrijven vraagt. Daar vloeit direct uit voort, dat ook in het omgevingsplan rekening moet worden gehouden met een aantal beginselen. Het gaat hier om de beginselen die genoemd worden in artikel 3.3 van de Omgevingswet. Het gaat om de volgende beginselen:

1. Het voorzorgsbeginsel;
2. Het beginsel van preventief handelen;
3. Het beginsel milieuaantastingen moeten bij voorrang aan de bron worden bestreden;
4. Het beginsel de vervuiler betaalt.

Deze beginselen werken door in het omgevingsplan, omdat ze zorgen voor inhoudelijke sturing op het beleid voor de fysieke leefomgeving. De beginselen zijn overgenomen uit het Europees milieubeleid. In het omgevingsplan moeten dan ook regels worden opgenomen over het toelaten (of verbieden) van (milieubelastende) activiteiten.

3.4 Het stelsel van omgevingswaarden voor de fysieke leefomgeving

Een omgevingswaarde is één van de instrumenten waarmee overheden het beleid van een omgevingsvisie kunnen uitvoeren. Hiermee kan de gemeente, provincie of het Rijk de gewenste kwaliteit vastleggen die ze voor de fysieke leefomgeving wil bereiken. Het gaat dan bijvoorbeeld om waarden voor de luchtkwaliteit of de waterkwaliteit. De omgevingswaarden worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen. Omgevingswaarden kunnen worden vastgesteld met het oog op een algemene kwaliteit van een onderdeel van de fysieke leefomgeving, maar ook voor een concreet bepaald gebied of een voorziening.

Voor omgevingswaarden kunnen algemene Rijksregels gelden maar ook regels door de provincie opgelegd. Artikel 2.11 van de Omgevingswet bepaalt dat de gemeente bij omgevingsplan omgevingswaarden kan vaststellen. De omgevingswaarden die de gemeente vaststelt mogen geen aanvulling zijn op de omgevingsverordening van de provincie of AMvB van het Rijk, zij mogen hier ook niet van afwijken. Dit kan alleen wanneer dat in de omgevingsverordening of AMvB is bepaald. De regels in het omgevingsplan die worden opgenomen over deze omgevingswaarden moeten voldoen aan de eisen die daarvoor door het Rijk of de provincie worden gesteld.

Een voorbeeld voor de gemeente is het omzetten van de beschreven kwaliteiten in de omgevingsvisie naar omgevingswaarden. Een van die kwaliteiten kan zijn de doelstelling om in 2040 klimaatneutraal te zijn.

3.5 Instructieregels

In het omgevingsplan moet rekening worden gehouden met instructieregels. Dit zijn regels die door het Rijk of de provincie of het waterschap worden gegeven. In het Besluit kwaliteit leefomgeving of provinciale verordening kunnen instructieregels gegeven worden over de inhoud, toelichting of

motivering van besluiten. Hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat instructieregels met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het gaat met name over regels voor geluid, geur van bedrijfsmatige activiteiten, externe veiligheid, erfgoed en gezondheid.

De gemeenteraad is binnen de grenzen van dit besluit vrij andere niveaus van die immissienormen vast te stellen of andere soorten regels vast te stellen als de lokale situatie daarvoor aanleiding geeft en als dat voor de realisatie van de maatschappelijke doelen van de wet nodig is. In dit besluit is wel de instructieregel opgenomen dat het aanvaardbaar niveau van geur, geluid en trillingen gewaarborgd moet zijn. De keuze voor afwijkende regels vereist bovendien een deugdelijke belangenafweging.

Een voorbeeld is de verplichting genoemd in artikel 5.43 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Hier staat dat in het omgevingsplan wordt gewaarborgd dat bij het toelaten van activiteiten bij rivieren:

- a. sprake is van een veilig en doelmatig gebruik van de rivier;
- b. feitelijke belemmeringen voor de vergroting van de afvoercapaciteit van de rivier worden voorkomen; en
- c. een waterstandverhoging of afname van het bergend vermogen van de rivier wordt voorkomen of zoveel mogelijk wordt beperkt.

3.6 De Integrale beleidscyclus

De basis van de Omgevingswet bestaat uit de integrale beleidscyclus, waar de continue zorg voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal staat. De beleidscyclus is bij het ontwerp van het wettelijk stelsel gebruikt om helder te maken welke instrumenten bestuursorganen in de diverse fasen van de cyclus tot hun beschikking moeten hebben.

In de cyclus staat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving als geheel centraal, met het oog op de maatschappelijke doelen genoemd in artikel 1.3 van de wet. Het omgevingsplan is onderdeel van de beleidscyclus op het gemeentelijk niveau. Omdat het gaat om een cyclus, staat het omgevingsplan in relatie tot de instructieregels van Rijk en provincie, de eigen omgevingsvisie, de programma's en de uitvoering van vergunningverlening en toezicht. Bij dit alles dient ook rekening gehouden te worden met het beleid en de taken en bevoegdheden van andere (nabijgelegen) overheden (artikel 2.2 van de wet).

Afbeelding 2 beleidscyclus

4 Het omgevingsplan in de transitiefase

Wanneer de Omgevingswet op 1 januari 2022 inwerking treedt begint de zogeheten transitiefase. Dit is de overgangsfase van de huidige bestemmingsplannen, beheersverordeningen etc. naar het definitieve omgevingsplan welke in 2029 moet zijn vastgesteld door de gemeenteraad. In deze fase moet de gemeente werken met het tijdelijke omgevingsplan volgens de regels van de Omgevingswet.

4.1 Het omgevingsplan van rechtswege

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal een omgevingsplan van rechtswege ontstaan. Dit wordt bepaald in het overgangsrecht dat is opgenomen in de Omgevingswet. Het overgangsrecht is te vinden in hoofdstuk 22 van de Omgevingswet en in artikel 4.6, eerste lid van de Invoeringswet en artikel 7.1 Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Artikel 22 lid 1 en 2 van de Omgevingswet bepalen het volgende:

Artikel 22.1

In deze afdeling wordt onder het tijdelijke deel van het omgevingsplan verstaan het deel van het omgevingsplan dat bestaat uit:

- a. de besluiten, bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet,*
- b. de regels waarvoor op grond van artikel 22.2, eerste lid, is bepaald dat ze tijdelijk deel uitmaken van het omgevingsplan.*

Artikel 22.2 (omgevingsplanregels van rijkswege)

- 1. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat regels die voor de inwerkingtreding van deze wet bij of krachtens de wet waren gesteld of daaraan gelijkwaardige regels al dan niet tijdelijk deel uitmaken van het omgevingsplan.*
- 2. Bij een besluit tot vaststelling of wijziging van een omgevingsplan kunnen die regels worden gewijzigd.*

Vertaald houdt dit het volgende in;

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft elke gemeente van rechtswege een tijdelijk omgevingsplan. De Invoeringswet en het Invoeringsbesluit zorgen ervoor dat er regels staan in het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Het tijdelijke deel bestaat uit:

- De Bruidsschatregels: dit zijn regels die verhuizen van rijksniveau naar gemeenteniveau;
- Ruimtelijke regels: bestemmingsplannen, wijzigingsplannen, uitwerkingsplannen, beheersverordeningen, voorbereidingsbesluiten inclusief tracébesluiten die als voorbereidingsbesluit gelden, inpassingsplannen, exploitatieplannen;
- Regels uit enkele gemeentelijke verordeningen: erfgoedverordeningen, geurverordeningen, verordeningen afvoer regen- en grondwater.

Zoals hierboven aangegeven worden een aantal verordeningen die de gemeente heeft van rechtswege opgenomen in het omgevingsplan. Hier hoeft de gemeente in eerste instantie niets aan te doen.

Wat houdt de bruidsschat precies in?

Definitie van Bruidsschat:

Een bruidsschat is geld of goed dat in sommige culturen een bruid meebrengt als ze in het huwelijk treedt. De term wordt echter ook gebruikt bij de verkoop van een bedrijf waarbij de koper van de verkoper geld of andere waardevolle zaken ontvangt bij de overdracht.

De bruidsschat bestaat onder andere uit regels die nu nog op abstract niveau in rijksregels gesteld worden. Deze regels gaan over naar de gemeenten en het waterschap. Dit is, omdat het op rijksniveau heel lastig is om specifiek in te gaan op een lokale situatie. De huidige regels zijn dan ook complex en uitgebreid. Gemeenten kunnen regels op lokaal niveau duidelijker en concreter maken. Regels lenen zich beter voor het stellen op rijksniveau wanneer ze passend zijn voor iedere locatie. Het gaat dan vooral over technische regels die overal in Nederland moeten gelden. Regels waarvan vooral de locatie bepaalt welke regel passend is lenen zich meer om te stellen op lokaal niveau.

Voor gemeenten gaat het om onder andere de volgende regels:

1. Regels over bouwen en slopen:
 - a. aansluitplicht gebouwen
 - b. opstelplaats brandweer
 - c. ruimtelijke vergunningplicht bouwen en vergunningvrije gevallen

2. Milieuregels:
 - a. activiteiten zoals: horeca, maneges, sportvelden
 - b. immissies voor geluid, geur, trillingen
 - c. kleinschalig graven in de bodem
 - d. afvoer hemelwater

Bij de invoering van de Omgevingswet kunnen gemeenten deze regels naar eigen zeggen aanpassen of zelfs laten vallen. Het gaat hier om zo'n 600 regels. Het vergt dan ook wat man- en denkkraft om deze regels op een juiste wijze te implementeren in het omgevingsplan.

4.2 Verordeningen in het Omgevingsplan

Voor de gemeente Renkum is al een inventarisatie opgemaakt van verordeningen die moeten worden opgenomen in het omgevingsplan. Het is afhankelijk van de betreffende wet en het doel waar deze op is gebaseerd of een verordening kan worden opgenomen in het omgevingsplan.

Wanneer mag een onderwerp niet worden opgenomen in het omgevingsplan:

In artikel 2.1 lid 2 van het Omgevingsbesluit is aangegeven welke activiteiten niet in het omgevingsplan mogen worden opgenomen. Het gaat hier om bepalingen die genoemd worden in de

Gemeentewet. Daarnaast is het zo dat wanneer een onderwerp in een specifieke wet uitputtend wordt geregeld en deze wet niet wordt opgenomen in het stelsel van de Omgevingswet, deze niet mag worden opgenomen in het omgevingsplan. Een voorbeeld hiervan is de Huisvestingswet. Deze wet wordt niet opgenomen in de Omgevingswet. De gemeenteraad heeft vanuit deze wet de mogelijkheid om een huisvestingsverordening vast te stellen. Deze verordening is slechts vier jaar geldig en regelt de huisvesting op het moment daar er schaarste is in bijvoorbeeld sociale huurwoningen. In het omgevingsplan mogen geen regels gesteld worden met het motief huisvesting zoals dat in de Huisvestingswet is geregeld. Dit volgt ook weer uit Europese wetgeving.

Wanneer is er een verplichting tot het opnemen in het omgevingsplan:

Uit artikel 1.2 lid 1 van de Omgevingswet in samenhang gelezen artikel 2.1 van het Omgevingsbesluit volgt dat activiteiten die de fysieke leefomgeving veranderen moeten worden opgenomen in het omgevingsplan. Wanneer activiteiten gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving dan mogen deze worden opgenomen in het omgevingsplan.

Is de verordening gebaseerd op een regeling die geheel of gedeeltelijk is opgenomen in de Omgevingswet dan moet deze worden opgenomen in het omgevingsplan. Een voorbeeld hiervan is de Bouwverordening. De wettelijke grondslag voor de bouwverordening is te vinden in de artikel 8 van de Woningwet. Deze wet wordt grotendeels opgenomen in de Omgevingswet.

Wanneer heeft de gemeenteraad een eigen keuze:

Wanneer er in een specifieke wet geen grondslag is te vinden voor een verordening kan de gemeenteraad zelf bepalen of ze regels over een bepaald onderdeel wil regelen in een verordening of in het omgevingsplan. Aanvullende regels kunnen ook geregeld worden in een beleidsregel.

Algemene regel

Verordeningen of gedeelten van verordeningen die gaan over openbare orde en veiligheid, mogen niet worden opgenomen in het omgevingsplan. Ook onderwerpen waarvan wettelijk geregeld is dat de burgemeester bevoegd gezag is mogen niet opgenomen worden in het omgevingsplan

Verordeningen en regelingen van de gemeente Renkum die geheel of gedeeltelijk over gaan in het omgevingsplan worden hieronder genoemd. Hiervan wordt vooruitlopend op het omgevingsplan één verordening gemaakt in de stijl van het omgevingsplan.

1. Artikelen uit de Algemene Plaatselijke Verordening 2020;
2. Artikelen uit Algemeen aanwijzigingsbesluit APV 2020;
3. Afvalstoffen verordening;
4. Bouwverordening;
5. Monumentenverordening;
6. Bomenverordening;
7. Besluit vergunningsvrij kappen;
8. Brandbeveiligingsverordening;
9. Handhavingsbeleid (gedeeltelijk).

5 Inhoud van het omgevingsplan

5.1 Het casco van de VNG

Door de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) is een casco gemaakt voor een omgevingsplan. Dit is een soort raamwerk waarmee een voorbeeld is gegeven van hoe een omgevingsplan eruit kan komen te zien. De opbouw van een omgevingsplan is vormvrij. In de Omgevingswet zijn hiervoor geen voorschriften gegeven. Toch is het, om de uniformiteit in een omgevingsplan te bewaren, zinvol het casco van de VNG te volgen. Hieronder is een hoofdstukindeling van het omgevingsplan opgenomen.

- Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen
- Hoofdstuk 2 Doelen
 - Afdeling 2.1 Doel omgevingsplan
 - Afdeling 2.2 Verplichte omgevingswaarden
 - Afdeling 2.2 Facultatieve omgevingswaarden
- Hoofdstuk 3 Programma's
 - Afdeling 3.1 Programma's met programmatische aanpak
- Hoofdstuk 4 Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving
 - Afdeling 4.1 Bebouwde kom
 - Afdeling 4.2 Moderniseringslocaties
 - Afdeling 4.3 Gebiedsontwikkelingslocaties
 - Afdeling 4.4 Cultureel erfgoed
 - Afdeling 4.5 Stille gebieden
 - Afdeling 4.6 [etc., etc., etc.]
- Hoofdstuk 5 Activiteiten
 - Afdeling 5.1 Inleidende bepalingen
 - Afdeling 5.2 Benutten van de fysieke leefomgeving
 - Afdeling 5.3 Bouwactiviteiten, aanlegactiviteiten, sloopactiviteiten
 - Afdeling 5.4 Milieubelastende activiteiten
 - Afdeling 5.5 Activiteiten op of bij wegen of bij wateren in beheer bij de gemeente
 - Afdeling 5.6 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed
 - Afdeling 5.7 Activiteiten met betrekking tot planten en dieren
 - Afdeling 5.9 [etc., etc., etc.]
- Hoofdstuk 6 Beheer en onderhoud
 - Afdeling 6.1 Onderhoud- en instandhoudingsverplichtingen
 - Afdeling 6.2 Gedoogplichten
- Hoofdstuk 7 Financiële bepalingen
 - Afdeling 7.1 Kostenverhaal
 - Afdeling 7.2 Nadeelcompensatie
- Hoofdstuk 8 Procesregels
 - Afdeling 8.1 Voorbereiding van besluiten
 - Afdeling 8.2 Gemeentelijke projecten van publiek belang
 - Afdeling 8.3 Advies
 - Afdeling 8.4 Maatschappelijk draagvlak
 - Afdeling 8.5 Andere bestuursorganen
- Hoofdstuk 9 Handhaving
 - Afdeling 9.1 Strafbepalingen
 - Afdeling 9.2 Kwaliteitsbevordering en afstemming uitvoering en handhaving
- Hoofdstuk 10 Monitoring en informatie
 - Afdeling 10.1 Monitoring
- Hoofdstuk 11 Overgangsrecht
- Hoofdstuk 12 Slotbepalingen

5.2 Artikelsgewijze toelichting van het casco

Hier een artikelsgewijze toelichting op de artikelen. Dit zodat meer helder wordt wat beoogd wordt op te nemen aan artikelen in de verschillende hoofdstukken.

5.2.1 Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Hoofdstuk 1 zijn de algemene bepalingen. Het gaat hier bijvoorbeeld om een verwijzing naar de begrippenlijst. Anders dan in het bestemmingsplan kan in dit artikel verwezen worden naar een bijlage waarin de begrippenlijst is opgenomen.

De volgende uitgangspunten gelden:

- van de begrippen met definities uit de Omgevingswet mag niet worden afgeweken: op basis van artikel 1.1 van de Omgevingswet gelden alle begrippen die in de bijlage van de wet zijn gedefinieerd ook voor het omgevingsplan. Het omgevingsplan berust immers op artikel 2.4 van de Omgevingswet. De begripsbepalingen van de Omgevingswet hoeven in het omgevingsplan dan ook niet te worden opgenomen;
- harmonisatie van begrippen: in beginsel is het advies om aan te sluiten bij de begrippen en definities uit de AMvB's en omgevingsregeling. Deze zijn, in tegenstelling tot de begrippen van de Omgevingswet, niet rechtstreeks van toepassing. Hiervoor dient in het omgevingsplan dan wel naar verwezen te worden en van toepassing te worden verklaard;

Ter ondersteuning voor gemeenten heeft de VNG een database voor begrippen opgesteld die opgenomen kunnen worden in het omgevingsplan. Deze is te vinden op: <https://begrippenomgevingswet.nl/>.

5.2.2 Hoofdstuk 2 Doelen / omgevingswaarden

Doelen

In het omgevingsplan kunnen doelen worden opgenomen. Dit kunnen de doelen zijn zoals genoemd in artikel 2.1 van de Omgevingswet maar ook specifiekere gemeentelijke doelen. De gemeente is niet wettelijk verplicht om doelen op te nemen in het omgevingsplan. Wanneer geen doelen worden opgenomen gelden altijd de doelen genoemd in de Omgevingswet.

Hoofdstuk 2 vormt onder andere de koppeling tussen de omgevingsvisie en het omgevingsplan. In dit hoofdstuk kunnen de doelen worden opgenomen die in de omgevingsvisie zijn uitgewerkt. Het noemen van doelen vormt wel de basis van het omgevingsplan. Deze doelen zijn dan ook een belangrijk uitgangspunt bij het opstellen van de regels in het omgevingsplan.

Omgevingswaarden

De Omgevingswet geeft in afdeling 2.3 de mogelijkheid om bij het omgevingsplan omgevingswaarden vast te stellen. Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan de gewenste staat of kwaliteit, de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen. Vast te stellen omgevingswaarden mogen niet afwijken van waarden die gesteld zijn in een provinciale omgevingsverordening of een AMvB, tenzij anders is bepaald in de betreffende regeling.

Het vaststellen van een omgevingswaarde heeft twee rechtsgevolgen:

1. Er ontstaat een monitoringsplicht (art. 20.1 Omgevingswet). Daarin is opgenomen dat de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de belasting door activiteiten of de concentratie of depositie van stoffen in de fysieke leefomgeving voor iedere vastgestelde omgevingswaarde door monitoring wordt bewaakt en dat wordt beoordeeld of aan die omgevingswaarde wordt voldaan.
2. Bij een overschrijding of een dreigende overschrijding van een omgevingswaarde is het college verplicht maatregelen te treffen. Dat is vastgelegd in art. 3.10 van de Omgevingswet. Daarin staat dat als aannemelijk is dat niet wordt voldaan of niet zal worden voldaan aan een omgevingswaarde, het college een programma vaststelt, gericht op het voldoen aan die omgevingswaarde.

Verplichte omgevingswaarde voor gemeenten:

Artikel 2.11a van de aanvullingswet geluid bepaalt dat bij omgevingsplan in ieder geval als omgevingswaarden geluidproductieplafonds worden vastgesteld rondom industrieterreinen waar bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten kunnen worden verricht die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken.

5.2.3 Hoofdstuk 3 Programma's

De Omgevingswet kent drie mogelijke vormen van programma's.

1. Verplichte programma's / omgevingswaarde programma
2. Onverplichte programma's
3. Programmatische aanpak.

1. **Verplichte programma's**

Er zijn twee vormen van verplichte programma's.

1. De eerste vorm over programma's die vanuit EU richtlijnen in de Omgevingswet zijn opgenomen. Ingevolge artikel 3.6 van de Omgevingswet is dit programma alleen verplicht voor gemeenten die ingevolge de Europese richtlijn verplicht zijn een actieplan op te stellen. Het geldt alleen voor die agglomeratie die door de minister daarvoor is aangewezen. We hebben het dan over gemeenten met een bevolkingsdichtheid van meer dan 100.000 inwoners.
2. De tweede vorm is het omgevingswaarde programma. Dit programma is verplicht wanneer er sprake is van een overschrijding van een vastgestelde omgevingswaarde. Het college van burgemeester en wethouders moet dan een programma schrijven. In het programma worden dan maatregelen opgenomen om weer te kunnen voldoen aan de vastgestelde omgevingswaarde. Een voorbeeld kan zijn het overschrijden van de omgevingswaarde voor luchtkwaliteit.

2. **Onverplichte programma's**

Het college kan een programma vaststellen die niet verplicht is. Dit kan bijvoorbeeld een specifieke uitwerking zijn van een gebiedsontwikkeling voor een bepaald gebied. Een programma kan ook worden opgesteld met het oog op een bepaalde omgevingswaarde voor de fysieke leefomgeving of voor onderwerpen waarvoor geen normering bestaat. Dit kan bijvoorbeeld een gemeentelijk zonneplan zijn.

3. De programmatische aanpak

Artikel 3.15 lid 2 van de Omgevingswet biedt de mogelijkheid om in het omgevingsplan een programmatische aanpak op te nemen. In een dergelijk programma wordt aangegeven welke ruimte er, gelet op de omgevingswaarde of de andere doelstelling, in een daarbij aangegeven gebied en periode beschikbaar is voor activiteiten. De programmatische aanpak geldt voor een bepaald gebied en in de meeste gevallen voor een bepaalde periode.

De gebruikruimte is bedoeld om activiteiten in de fysieke leefomgeving mogelijk te maken zonder dat de doelen voor een goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving in het gedrang komen. Bij de gebruikruimte en de verdeling hiervan gaat het dus om de balans tussen beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving.

Het programma en het omgevingsplan

Ingevolge de Omgevingswet kunnen alleen programma's met een programmatische aanpak worden opgenomen in het omgevingsplan. Het vaststellen van een verplicht of onverplicht programma is een bevoegdheid die toekomt aan het college van burgemeester en wethouders. Voor het vaststellen van een omgevingsplan is de gemeenteraad het bevoegd gezag.

5.2.4 Hoofdstuk 4 Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving

Het gaat in dit hoofdstuk over de aanwijzing van bepaalde onderdelen van de fysieke leefomgeving. Het gaat hier om het toepassingsbereik van andere onderdelen van het omgevingsplan. Het gaat hier niet om een functietoekenning. Buiten het omgevingsplan mogen geen aanwijzingsbesluiten meer worden genomen. Ook hier geldt het uitgangspunt dat regels vindbaar moeten zijn op één locatie.

Een paar voorbeelden. Het college heeft bijvoorbeeld op grond van de Erfgoedwet de bevoegdheid om gemeentelijke monumenten aan te wijzen. Zo worden gemeentelijke monumenten anders dan voorheen in het omgevingsplan en niet op grond van individuele beschikkingen aangewezen. Gemeenten zijn op grond van de Erfgoedwet verplicht om een register bij te houden voor onder andere het in het omgevingsplan aangewezen gemeentelijk erfgoed.

Een ander voorbeeld is het aanwijzen van gebieden waar een gebiedsontwikkeling wordt beoogd. Bijvoorbeeld een nieuwbouwwijk of een wijk die gemoderniseerd zal worden.

5.2.5 Hoofdstuk 5 Activiteiten

Dit hoofdstuk gaat over activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet bepaalt dat de gemeente regels stelt voor het gehele grondgebied van de gemeente, die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

In dit hoofdstuk worden functies toegedeeld aan locaties. Het gaat hier om functies als: detailhandel, dienstverlening, wonen, bedrijven en maatschappelijke voorzieningen, etc.

Activiteiten kunnen zijn, het bouwen van een huis, het kappen van een boom, het houden van een evenement, het innemen van een standplaats op de markt, het realiseren van een in/ uitrit, etc.

Voor regels over bouwactiviteiten geldt met de invoering van de Omgevingswet een tweedeling. Voor het bouwtechnische deel gelden de regels die zijn opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Voor het niet technische deel moeten regels worden opgenomen in het omgevingsplan.

In dit hoofdstuk worden ook de beoordelingsregels genoemd om bijvoorbeeld in aanmerking te komen voor een omgevingsvergunning voor een bepaalde niet rechtstreeks toegestane activiteit. Ook kunnen er maatwerkregels worden opgenomen.

Zorgplicht

In de Omgevingswet is een algemene zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat zowel overheden, bedrijven als burgers verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Ook in het Besluit leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving staan specifieke zorgplichten. Deze specifieke zorgplichten zijn algemene regels die direct gelden voor burgers en bedrijven. Ook de gemeente kan specifieke zorgplichten opnemen in het omgevingsplan. Dit kunnen specifieke zorgplichten zijn die passen bij de regels behorende bij activiteiten.

5.2.6 Hoofdstuk 6 Beheer en onderhoud

In dit hoofdstuk wordt alles geregeld dat gaat over het beheer en onderhoudsverplichting voor vergunninghouders. In dit hoofdstuk kunnen ook gedoogplichten worden opgenomen.

5.2.7 Hoofdstuk 7 Financiële bepalingen

Alle financiële zaken rond het omgevingsplan worden in dit hoofdstuk geregeld. Dit gaat in elk geval over het kostenverhaal en nadeelcompensatie.

Kostenverhaal

Nieuw onder de Omgevingswet is dat het kostenverhaal wordt opgenomen in het omgevingsplan. Per gebied wordt aangegeven of gewerkt wordt met exploitatieregels of exploitatievoorschriften. De regels hiervoor moeten worden opgenomen in het omgevingsplan. Alle bestaande exploitatieplannen moeten in dit hoofdstuk worden opgenomen.

Nadeelcompensatie

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid tot het indienen van verzoeken om vergoeding van schade als gevolg van het omgevingsplan. De procedureregels zoals verwoord in titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb)² zijn uitputtend bedoeld. Deze regeling in de Awb vormt de basis van de schaderegeling in de Omgevingswet. Slechts over enkele onderwerpen is het tot op zekere hoogte mogelijk om aanvullende regels op te nemen. Dat zijn in de eerste plaats bepalingen over het heffen van een recht (leges), zij het met een maximum van 500 euro per aanvraag (zie art. 4:128 Awb). Minder mag dus wel. Daarnaast is het ook mogelijk te voorzien in een regel over (deskundigen)adviezen over ingediende aanvragen en de termijnen die gelden als de gemeente een advies over een aanvraag laat uitbrengen (zie art. 4:130 Awb). In het omgevingsplan kunnen dus geen regels worden gesteld over bijvoorbeeld beslistermijnen die afwijken van de Awb, of de eis dat

² Deze afdeling in de Algemene wet bestuursrecht is nog niet in werking getreden

een aanvraag moet zijn voorzien van een deskundigenadvies. De gemeente dient per aanvraag te bezien of de aanvraag voldoende informatie bevat en kan eventueel (onderbouwd) om meer informatie verzoeken.

5.2.8 Hoofdstuk 8 Procedureregels

Vorbereiden van besluiten

Het gaat hier over het voorbereiden van besluiten. Het gaat over procedures die niet ingevolge de Omgevingswet al vastliggen. Het kan bijvoorbeeld gaan over een aanwijzingsbesluit voor een gemeentelijk monument.

Gemeentelijke projecten van publiekbelang

Een instrument onder de Omgevingswet is het projectbesluit. Dit is echter een instrument die toekomt aan het Rijk en de provincie. Zij kunnen met een projectbesluit een gedeelte van het omgevingsplan wijzigen ([zie hoofdstuk 2.6](#)). Wanneer voor de gemeente een dergelijk project zich aandient kan de gemeente ervoor kiezen het omgevingsplan op onderdelen te wijzigen met toepassing van de procedure die geldt voor het projectbesluit. In dit hoofdstuk van het omgevingsplan is het mogelijk hierover aanvullende regels te stellen.

Gemeentelijke adviescommissie

De gemeente kan ervoor kiezen om, naast de regels voor de verplichte adviesorganen zoals de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit, regels te stellen voor een bredere commissie die gaat over de gehele fysieke leefomgeving. Dit is geen verplichting.

Advies, participatie en andere bestuursorganen

Ook kunnen regels gesteld worden over het aanvragen van advies aan een andere partij dan een gemeentelijke adviescommissie. Er kunnen aanvullende regels worden gesteld ten aanzien van participatie, het verkrijgen van maatschappelijk draagvlak. Het kan gewenst zijn dat andere bestuursorganen worden betrokken bij de besluitvorming van aanvragen.

Het is niet nodig om in het omgevingsplan toezichthouders aan te wijzen, gelet op artikel 18.6 van de Omgevingswet. Dit is nu nog wel standaard in verordeningen. Mogelijk is dit een onderwerp om in een delegatiebesluit te regelen. De aanwijzingsbesluiten van de ambtenaren zelf maken geen onderdeel uit van het omgevingsplan.

5.2.9 Hoofdstuk 9 Handhaving

In dit hoofdstuk kunnen er regels worden opgenomen over toezicht en handhaving.

Strafbaarstelling waar nu nog sprake van is in sommige verordeningen mag niet worden opgenomen in de regels van het omgevingsplan. Overtreding van regels in het omgevingsplan is wel strafbaar gesteld in de Wet op de economische delicten. Hier mag in het omgevingsplan naar worden verwezen. Ingevolge artikel 8.12 van de Omgevingswet kan wel voor een bestuurlijke boete worden gekozen.

5.2.10 Hoofdstuk 10 Monitoring en informatie

Wanneer er omgevingswaarden worden vastgesteld moet in het omgevingsplan worden opgenomen hoe de monitoring hiervan plaatsvindt. Dit in gevolge afdeling 20.1 van de Omgevingswet.

5.2.11 Hoofdstuk 11 Overgangsrecht

In het bestemmingsplan moeten verplichte artikelen worden opgenomen over het overgangsrecht. Daar is bij het omgevingsplan geen sprake meer van. Wel is het verstandig om overgangsrecht op te nemen omdat de regels anders een onmiddellijke werking hebben. De bruidsschatregel kunnen hier worden opgenomen voor zover deze door de gemeente nog niet zijn verwerkt in het omgevingsplan.

5.2.12 Hoofdstuk 12 Slotbepaling

Hier worden de ingetrokken verordeningen genoemd die deel gaan uitmaken van het omgevingsplan. Voor regels moet een nieuw delegatiebesluit gaan gelden. De vraag is of dat in het omgevingsplan of separaat delegatiebesluit moet worden opgenomen.

5.2.13 Toelichting op het omgevingsplan

Anders dan bij het bestemmingsplan acht de regering het niet nodig de verplichting op te nemen om bij het omgevingsplan een toelichting op te nemen. In de Omgevingswet worden hier dan ook geen regels over gegeven zoals dat voor bestemmingsplannen wel geldt in het Besluit ruimtelijke ordening. Op grond van de Awb moet echter een besluit tot vaststelling van een omgevingsplan deugdelijk gemotiveerd worden. Daarbij moet aandacht worden geschonken aan het vereiste van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en aan de in het besluit ten grondslag gelegde onderzoeken en zienswijzen die bij de voorbereiding zijn ingediend. Voor onderzoeken kan gelden dat deze pas in een later stadium worden uitgevoerd. De gemeente kan er voor kiezen om een artikelsgewijze toelichting op te nemen. Deze moet dan beschikbaar worden gesteld via het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

6 Stappenplan voor het opstellen van een omgevingsplan

Het opstellen van een omgevingsplan is een hele klus. Voor alle gemeenten is dit nieuw. Het is dan ook zoeken waar te beginnen. Voor het opstellen van een omgevingsplan geldt dat het een tocht is waarbij je gaandeweg ontdekt hoe het plan vorm moet krijgen. Het allerbeste is om gewoon aan die ontdekkingstocht te gaan beginnen.

Om een start te kunnen maken is het handig om een soort routekaart of stappenplan te gebruiken. Afbeelding 3 geeft het stappenplan weer. Het stappenplan gaat van visie naar regels. Het is niet zo dat pas met een volgende stap begonnen kan worden als de eerste stap is gezet. Stappen kunnen prima gelijk oplopen. Een voorbeeld hiervan is het opstellen van concrete regels. Hiervoor zijn drie sporen van belang. Zoals genoemd in hoofdstuk 4 ontstaat er bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsplan van rechtswege. De Bruidsschat maakt hier ook onderdeel van uit. De regels uit de Bruidsschat moeten passend worden gemaakt aan de plaatselijke situatie. Ook zijn er verordeningen die meegenomen moeten worden in het omgevingsplan. Het meenemen van deze regels in het omgevingsplan past bij stap 1 en 8 maar kan al vroegtijdig worden opgepakt.

De omgevingsvisie wordt in het stappenplan niet genoemd. De omgevingsvisie vormt echter wel een belangrijke basis om te komen tot het omgevingsplan. Daarom wordt deze hier als stap 0 besproken.

Afbeelding 3 stappenplan om te komen tot een omgevingsplan

6.1 Stap 0 De omgevingsvisie

Een eerste stap die binnen de gemeente Renkum al is gezet is het starten met het opstellen van de omgevingsvisie. De omgevingsvisie vervangt de 'Ruimtelijke Visie Renkum (ver)bindt' en integreert het beleid van verschillende thema's.

Voor het opstellen van de omgevingsvisie wordt geïnterviewd welk beleid er al is en welke projecten er lopen. Het bestaande beleid vormt de basis voor de omgevingsvisie. Bij het opstellen van de omgevingsvisie is extra aandacht voor 'nieuwe' onderwerpen belangrijk. Het gaat hier over gezondheid en energietransitie. In de visie worden verbindingen gelegd tussen de verschillende onderwerpen en wordt gezocht naar samenhang. De omgevingsvisie wordt samen met bewoners, ondernemers, organisaties, buurgemeenten, (regionale) partijen en de provincie opgesteld. Samen met: dat betekent dat het proces op een laagdrempelige en uitnodigende manier wordt ingericht.

Het maken van een omgevingsplan is onmogelijk zonder dat er een (omgevings-)visie is waarin voldoende richting is gegeven aan de onderwerpen die in het omgevingsplan geregeld moeten worden.

Een visie is vaak op hoofdlijnen en van strategisch niveau: voor een degelijk omgevingsplan moet die visie concreet worden uitgewerkt tot goed uitvoerbare regels over de kwaliteit en benutting van de leefomgeving in het gebied.

De planning voor de omgevingsvisie is om deze medio 2021 vast te stellen.

6.2 Stap 1 Inventariseer huidig beleid en regels voor een gebied

Bij het opstellen van de omgevingsvisie vindt al een inventarisatie plaats van het huidige beleid. Dit beleid vormt de basis voor de omgevingsvisie. Daarnaast moet een inventarisatie plaatsvinden van alle verordeningen en regels die de gemeente Renkum heeft. Alle verordeningen die gaan over de fysieke leefomgeving moeten een plek krijgen binnen het omgevingsplan. Binnen de gemeente Renkum is al een eerste inventarisatie gedaan van de verordeningen en regels die moeten worden opgenomen in het omgevingsplan. Zie hiervoor ook [hoofdstuk 4 onder kopje 4.2](#). Vooruitlopend op het omgevingsplan wordt van deze verordeningen en regels één verordening gemaakt in de stijl van het omgevingsplan. Onder huidige regels vallen ook de regels die nu nog in de verschillende bestemmingsplannen zijn opgenomen.

6.3 Stap 2 Wat zijn ambities en opgaven voor een gebied

Deze stap zal de uitgangspunt gaan vormen voor het omgevingsplan. Binnen het bestemmingsplan hebben alle gronden nog een bestemming. Bij het omgevingsplan vindt deze verdeling niet meer plaats maar wordt gekeken naar functies die mogelijk zijn in een bepaald gebied. De term gebiedsfunctie heeft betrekking op de hoofdkenmerken van een gebied, in feite op het gebiedstype. Dit kan bijvoorbeeld zijn een woongebied, een gemengd gebied of een bedrijventerrein, maar ook een centrumgebied, havengebied, et cetera.

Het bepalen van ambities voor een bepaald gebied start bij de omgevingsvisie. De omgevingsvisie geeft richting aan de gebiedsbeschrijving.

Om te bepalen wat ambities en opgaven voor een gebied zijn, moet een inventarisatie van gebieden plaatsvinden. Hierbij moet gekeken worden naar vier dimensies³:

1. Leefomgevingskwaliteit: basis, standaard of goed;
2. Effect van activiteiten: weinig belastend, gemiddeld belastend, hoog belastend;
3. Positie betrokken partijen (rol van de gemeente): toelaten, initiëren, uitnodigen;
4. Gebiedsproces (-dynamiek): conserveren, herstructureren, transformeren.

Dimensies 1 en 2 gaan over de kwaliteit van een gebied. De waarde van beide dimensies kan in de bestaande situatie verschillen van de toekomstige situatie. Dimensies 3 en 4 gaan over het proces om die toekomstige situatie te bereiken.

Door een keuze te maken in elk van deze vier dimensies krijg je meer concreet antwoord op vragen als:

- a. Wat zijn de ambities, wat is de gewenste kwaliteit?
- b. Welke rol wil je als gemeente spelen? (stap 3)
- c. Welke functies delen wij toe en onder welke voorwaarden is dit evenwichtig?
- d. In welke mate vinden wij de effecten van activiteiten aanvaardbaar?

Bij het gebiedsproces voor de verschillende gebieden kan gekeken worden naar drie varianten.

1. Conserveren
2. Herstructureren
3. Transformeren

Variant 1: Conserveren (Handhaven van bestaande kwaliteit)

De gemeente legt de kwaliteit van een gebied conserverend vast in het omgevingsplan. De gemeente stuurt niet op verandering van functies of kwaliteit en de bestaande situatie. Het uitgangspunt voor het stellen van regels is de bestaande omgevingskwaliteit en de aanwezige functies en activiteiten in het gebied. Er wordt voldaan aan de regels van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving en de provinciale omgevingsverordening. Het omgevingsplan borgt dat het bestaande woon- en leefklimaat ten minste op het huidige, te conserveren niveau blijft.

Variant 2: Herstructureren (Verbeteren van kwaliteit)

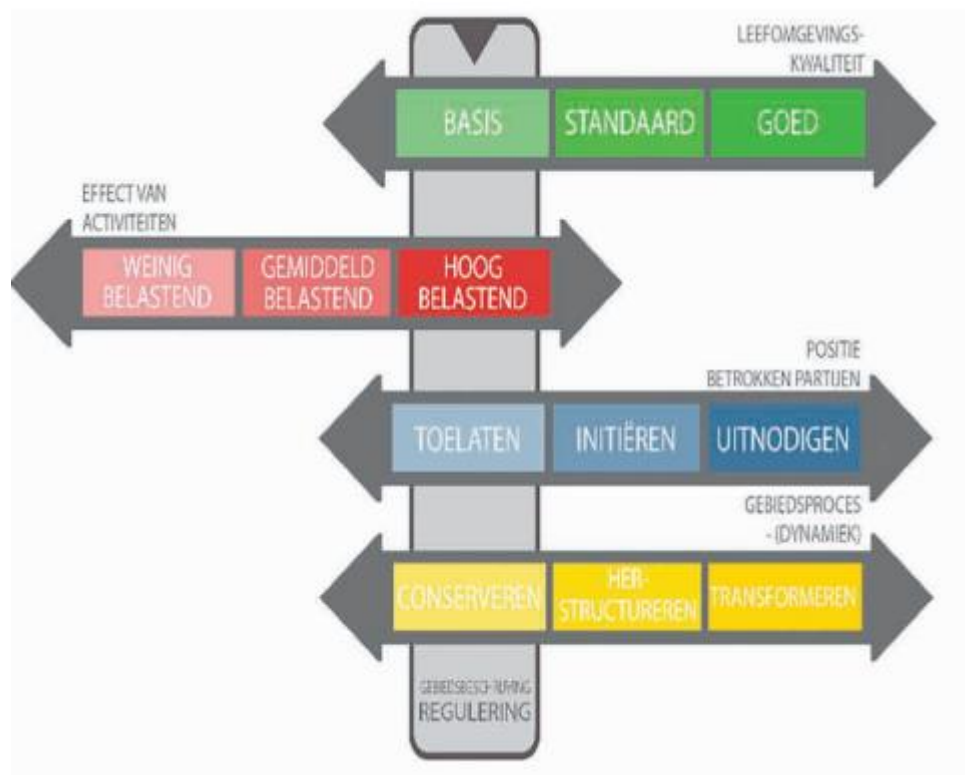
De gemeente wil de toegedeelde functies in beginsel handhaven maar wil de kwaliteit, daar waar die onder de basiskwaliteit is, verbeteren. Daarom worden de aanwezige kwaliteit, functies en activiteiten in beginsel conserverend vastgelegd. Voor een deel van de activiteiten wordt ingezet op herstructurering. Veranderingen worden op grond van kwaliteitseisen mogelijk gemaakt. De gemeente streeft naar basiskwaliteit voor de leefomgeving en laat de herstructurering graag over aan de markt. Hierbij stuurt de gemeente de beoogde ontwikkelingen in het gebied via toelatingsplanologie.

³ Staalkaart buiten centrum stedelijk gebied

Variant 3: Transformeren (Bereiken van optimale kwaliteit)

De gemeente wil bijvoorbeeld het bestaande bedrijventerrein laten transformeren naar een gemengd woonwerklandschap met een toegenomen omgevingskwaliteit. Verandering van hoofdfuncties is mogelijk. De gemeente wil deze goede kwaliteit via uitnodigingsplanologie bereiken. In dat kader formuleert de gemeente optimaliserende randvoorwaarden voor gezondheid en milieukwaliteit en de te beschermen waarden (met andere woorden resultaatsverplichtingen), waaraan een initiatief moet voldoen. Dit zijn de kernwaarden, de essentiële elementen van de identiteit en het karakter van het gebied waarop initiatieven moeten aansluiten. Binnen deze kaders op hoofdlijnen stelt de gemeente zich uitnodigend op. Het is de bedoeling dat zowel de functies als de (bestaande) kwaliteit in het gebied veranderen en verbeteren.⁴

In de staalkaart 'Buiten centrum stedelijk gebied' is een sturingsmodel opgenomen die kan helpen om voor de verschillende gebieden de hiervoor genoemde punten te benoemen.

Afbeelding 4 Sturingsmodel staalkaart 'Buiten centrum stedelijk gebied'

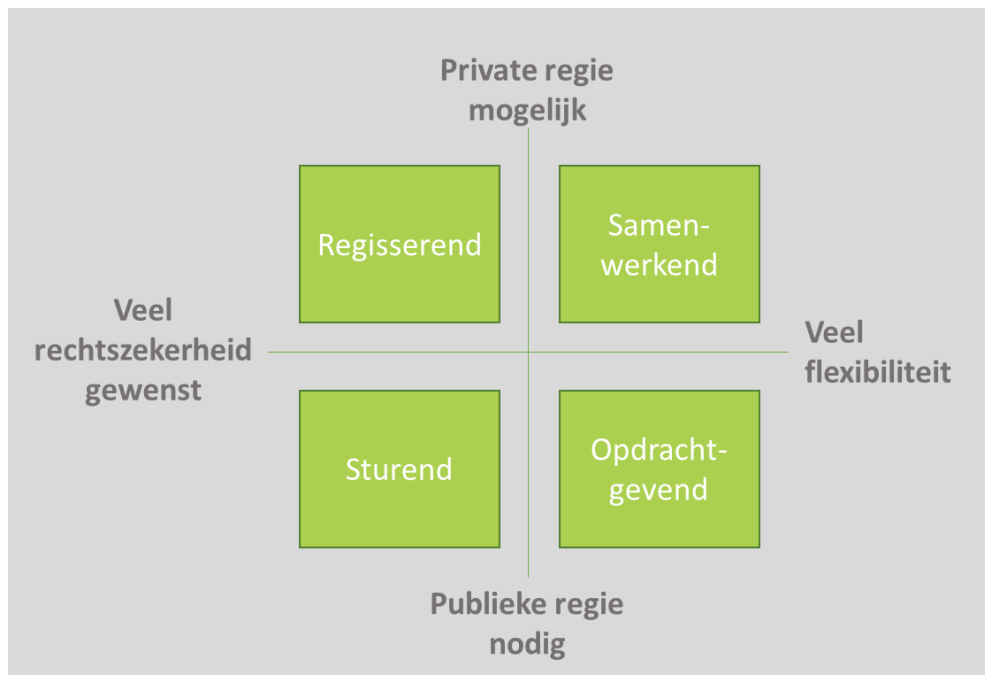
⁴ Staalkaart buiten centrum stedelijk gebied

6.4 Stap 3 Welke rol wil je als gemeente spelen?

Met de Omgevingswet wordt beoogd dat de gemeente een andere rol zal spelen richting de burger. Door de gemeenteraad moet bepaald worden hoe de samenleving bij het tot stand komen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan wordt betrokken. Oftewel de gemeenteraad moet invulling geven aan participatie. Vanuit de ambitie voor ontwikkelingen in bepaalde gebieden kan de gemeente bepalen welke rol zij aanneemt. Dit kan per gebied en beoogde ontwikkeling verschillen.

Afhankelijk van de gebiedsvisie kan de gemeente een rol aannemen. Dit kan zijn een:

1. Regisserende;
2. Samenwerkende;
3. Sturende of;
4. Opdrachtgevende rol.

Afbeelding 5 Relatie tussen overheid en burgers (Bron Schetsboek omgevingsplan op kwaliteit, Mooiwaartsfederatie Ruimtelijke Kwaliteit, Amsterdam, mei 2017)

Per gebied moet de gemeente aangeven op welke wijze de gemeente deze beoogde rollen wil invullen. Het gaat hier dan over: uitnodigen, toelaten en initiëren.

6.4.1 Regisserende rol

Het is aan de gemeente om partijen die betrokken behoren te zijn bij een gebiedsontwikkeling op basis van vrijwilligheid bij elkaar te brengen. Het gaat hier om initiatiefnemers, ondernemers en burgers. De rol van de gemeente is om de samenwerking te stimuleren en te ondersteunen. De

gemeente bepaalt niet de inhoud. De gemeente heeft een faciliterende rol. De gemeente heeft de regie waarin zij bijvoorbeeld controleert of partijen gemaakte afspraken nakomen.

6.4.2 Samenwerkende rol

Bij de samenwerkende rol is de gemeente zelf ook een van de ontwikkelende partijen. In deze rol krijgen initiatiefnemer (burger, ondernemers, etc....) meer ruimte om te participeren. Bij deze vorm behoudt de gemeenteraad invloed op ontwikkelingen. De rol verandert echter wel meer naar een samenwerkingsrol. Een rol op basis van gelijkwaardigheid.

6.4.3 Sturend

Bij een sturende rol ligt het initiatief bij de gemeente. De gemeente is de partij die andere partijen vertelt wat zij moeten doen. Dit is een rol die niet altijd wenselijk is. Zeker niet in gebieden waar ruimte voor ontwikkeling is. Hier is het meer aan de burger en initiatiefnemers om te bepalen wat een wenselijke ontwikkeling is. Echter, daar waar gebieden kostbaar zijn, zoals een historische binnenstad of een natura2000 gebied, is het wel wenselijk dat de gemeente een duidelijke sturende rol heeft.

6.4.4 Opdrachtgevend

Wanneer de gemeente een ontwikkelrichting voor ogen heeft kan de gemeente optreden als opdrachtgever. De gemeente wil bijvoorbeeld zelf bepalen hoeveel (vrije huur) woningen gewenst zijn. Ook kan de gemeente een gewenst kwaliteitsniveau vast stellen.

6.5 Stap 4 Welke kaders zijn er?

Voor bepaalde kaders is de basiskwaliteit vastgelegd in de Omgevingswet, de AMvB's en de verordeningen van provincie en waterschap. Dit zijn kaders waarbij in de uitwerking van het omgevingsplan rekening moet worden gehouden. Van bepaalde waarden kan de gemeente gemotiveerd afwijken. Het Besluit kwaliteit leefomgeving bepaalt bijvoorbeeld de grenswaarden voor geluid. Deze waarden vormen de beginwaarden voor geluid in het omgevingsplan. De gemeente kan in het omgevingsplan de ambitie opnemen voor een andere waarde. Dit moet dan wel duidelijk worden gemotiveerd. Regel is dat de beoogde kwaliteit in een gemeente niet slechter mag zijn dan de bestaande kwaliteit.

Kaders moeten in het omgevingsplan per thema worden uitgewerkt. Mede op basis van het beoogde kwaliteitsniveau (goed, standaard of basis). De huidige situatie en kwaliteit vormt hiervoor de basis. Hoe hoger de ambitie, hoe meer er nodig is om het beoogde kwaliteitsniveau te bereiken. Het is dan ook van belang om haalbare kaders te stellen.

6.6 Stap 5 Integrale gebiedsbeschrijving

In deze stap worden de gebieden in de gemeente beschreven. Uit de omgevingsvisie volgt een keuze voor de invulling van het gebied. De keuze kan zijn consolideren, herstructureren of transformeren. Een gebiedsbeschrijving gaat uit van de kenmerken van het gebied en de gewenste

kwaliteiten. De gebiedsbeschrijving maakt onderdeel uit van de regels. Wat daarin opgenomen is moet dan ook concreet en objectief bepaalbaar zijn. De visie voor de gebieden moet omgezet worden in haalbare normen. Zo kan worden aangegeven of in een bepaald gebied normen al zijn bereikt en wordt duidelijk in welke gebieden dat niet zo is. Voor dat gebied moet in het omgevingsplan worden omschreven hoe een bepaalde norm wel kan worden bereikt. Dit moet worden uitgewerkt in de op te stellen regels.

Hieronder een voorbeeld overgenomen uit de staalkaart 'Omgevingsplan Centrum stedelijk gebied'

Huidige situatie centrum

Het stadscentrum van de grootste kern, ook Waardenmeer geheten, is een centraal gelegen gebied dat een centrumfunctie vervult voor de rest van de stad en de omliggende kernen. Er is sprake van een zeer sterke menging van functies en activiteiten waaronder wonen, detailhandel, horeca, dienstverlening, cultuur en de wekelijkse markt. De dichtheid van de functies en activiteiten is navenant hoog. Dit brengt ook een grote mobiliteit met zich mee. Tegelijkertijd staat het centrum sterk onder druk door leegstand en een beperkt en eenzijdig aanbod aan winkels en diensten. Dit heeft een negatieve invloed op het voorzieningenniveau, de lokale economie en levendigheid en de uitstraling van de openbare ruimte. Als gevolg van genoemde ontwikkelingen is de omgevingskwaliteit laag in verschillende delen van de stad. Daarom en vanwege de grote dynamiek is er behoefte aan flexibiliteit in functies en activiteiten waarbij de omgevingskwaliteit aanvaardbaar dient te zijn.

Vitaal en levendig

In de omgevingsvisie van Waardenmeer wordt gestreefd naar een vitaal en levendig centrum met veel voorzieningen die een publiekstrekkende werking hebben. De ambitie is om de komende jaren met prioriteit de levendigheid en het voorzieningenniveau te verhogen. Om inwoners, ondernemers en ontwikkelaars te verleiden om met ontwikkelingen te komen die bijdragen aan die ambitie, heeft de gemeente besloten dat voor bepaalde aspecten (zoals geluid en leefbaarheid) waar nodig een lagere norm gehanteerd kan worden. Dit betekent dat in die situaties de hinder mag toenemen en geaccepteerd wordt dat de leefbaarheid achteruitgaat.

In deze gebiedsbeschrijving worden ook functies toegekend aan locaties. Daarbij worden globale regels gesteld voor activiteiten. Het kan nodig zijn om regels te stellen met als doel bepaalde activiteiten te stimuleren of juist te beperken. Binnen de doelen van de Omgevingswet past het om daar waar ruimte is voor eigen verantwoordelijkheid deze ook te bieden. De algemene zorgplicht uit de Omgevingswet zorgt er dan voor dat er geen aantasting van de basiskwaliteit plaatsvindt.

6.7 Stap 6 Werkingsgebied regels

In deze stap wordt op basis van de integrale gebiedsbeschrijving de juridische hoofdstructuur bepaald. Per functiegebied worden met het oog op de activiteiten regels opgesteld. Binnen een functie kan nog een nader onderscheid naar locaties worden gemaakt. Dit zijn dan de werkingsgebieden. Hier kunnen dan nog specifiekere regels voor worden gesteld.

Het werkingsgebied van de regels kan als volgt verlopen:

1. Het gehele gemeentelijke grondgebied (activiteiten)
2. Specifiek gebied (locaties/ functies en activiteiten)
3. Perceelsgewijs (locaties/ functies en activiteiten)
4. Lijn- of puntsgewijs (functies en activiteiten)

Specifieke activiteiten die voorheen in de gemeentelijke verordeningen waren opgenomen kunnen in het omgevingsplan worden opgenomen als 'thematische lagen'. Deze thema's kunnen ook gezien worden als functies van een locatie.

Een functie kenmerkt zich door een bepaalde rol, taak of dienstbaarheid. Locaties zijn fysieke locaties.

In het omgevingsplan zal worden vastgesteld welke regels, naast de algemene regels uit het Besluit activiteiten leefomgeving voor welke (milieubelastende) activiteiten zullen gelden.

Hieronder een voorbeeld overgenomen uit de staalkaart 'Omgevingsplan Centrum stedelijk gebied'.

Voorbeeld werkingsgebieden leegstand

De activiteit 'het laten leegstaan van vastgoed' kan betrekking hebben op diverse gebruiksactiviteiten zoals leegstand van winkelpanden, leegstand van kantoren en leegstand van woningen. De gemeente heeft in haar visie twee aandachtgebieden benoemd: Het gebied rondom de Markt en het gebied aan weerszijden van de overdekte winkelgalerij. In het gebied rondom de Markt heeft de gemeente te maken met vastgoedeigenaren die de aanpak van leegstand tegenwerken. De gemeente wil hier echter desnoods de detailhandelsfunctie op bepaalde panden schrappen. In het deelgebied 'overdekte winkelgalerij' is in overleg met de winkeliers al een aanpak bedacht die erop is gericht leegstaande panden te signaleren en daar zo snel mogelijk een eigenaar voor zien te vinden. Deze aanpak lijkt te werken.

6.8 Stap 7 keuzemenu regels

Binnen de Omgevingswet worden verschillende soorten en typen regels mogelijk gemaakt. Zie hiervoor ook [Hoofdstuk 5 De inhoud van het omgevingsplan](#) (de staalkaart het casco).

Het gaat om de volgende mogelijkheden:

- Omgevingswaarde
- Specifieke zorgplicht
- Algemene regels (direct werkend) /gebods- en verbodsbepalingen
- Gelijkwaardigheidsbepalingen
- Maatwerkregels.
- Bevoegdheid tot het opnemen van maatwerkvoorschriften.
- Verbodsbepalingen na vergunning.
- Meldingsplicht

- Omgevingsplanactiviteit/ omgevingsvergunning
- Voorwaardelijke verplichtingen
- Procedureregels vergunning en melding.

Uitgangspunt bij de Omgevingswet is om zo min mogelijk regels te stellen. Alleen wanneer dat noodzakelijk is.

6.9 Stap 8 Opstellen concrete regels, waarden en werkingsgebied

De hiervoor genoemde stappen leiden uiteindelijk tot daadwerkelijke formulering van regels met hun waarden en werkingsgebieden of thema.

In het omgevingsplan wordt toegelicht wat het doel van de regel is en wordt beschreven wat de eventuele samenhang is met andere regels. Daarbij heeft de wetgever beoogd dat de toelichting zich meer dan voorheen richt op de uitleg van de regels zelf.

In het omgevingsplan kan worden vastgelegd wat een bepaald gebied, op bepaalde locaties of objecten aan gebruik wordt toegestaan. Hier wordt aangegeven wat de gebruiksmogelijkheid en beperkingen zijn.

- Toepassingsbereik
- Toegelaten activiteiten
- Zorgplichten
- Informatie, meldings- en vergunningplichten
- Beoordelingsregels
- Maatwerkregels.

6.10 Begeleidende vragen bij het opstellen van de regels voor het Omgevingsplan

Door de VNG is een online tool ontwikkeld die kan helpen bij het opstellen van de regels voor het omgevingsplan.

Het gaat om drie ontwerp vragen:

1. Wat moet, wil en kan ik regelen in het omgevingsplan
2. Wat wil ik waar regelen en waarom
3. Hoe wil ik een activiteit regelen

In de online tool kan je op de vraag klikken waarna je vervolg vragen krijgt en zo komt tot het opstellen van regels in het omgevingsplan. De vragen zijn te vinden via onderstaande link.

<https://vng.nl/artikelen/online-tool-ontwerpvrage-omgevingsplan>

7 Toepasbare regels

In het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) kunnen burgers en bedrijven straks antwoord krijgen op vragen als: 'Mag ik op deze locatie mijn initiatief starten? Of heb ik daar een vergunning voor nodig?'. Initiatiefnemers doorlopen hiervoor vragenbomen in het Omgevingsloket. Om deze vragenbomen zo gebruiksvriendelijk mogelijk te laten werken moet de gemeente een aantal juridische regels omzetten naar toepasbare regels.

De Standaard Toepasbare Regels (STTR) beschrijft de technische specificaties waar toepasbare regels aan moeten voldoen om te kunnen worden opgenomen in het (DSO).

Verplichte Toepasbare regels

Het maken van toepasbare regels is verplicht in die gevallen waar in de juridische regels sprake is van indieningsvereisten voor aanvragen. Voor de Vergunningcheck en Maatregelen op maat is het wettelijk niet verplicht om toepasbare regels aan te leveren. Wel is afgesproken dat het huidige dienstverleningsniveau behouden blijft. Dat houdt in voor wat betreft de toepasbare regels, dat daar waar nu onder het huidige recht al toepasbare regels zijn deze in tact blijven of zo nodig worden aangepast aan de eisen van de Omgevingswet.

Toepasbare regels die van het Rijk komen

Toepasbare Rijksregels

Het Rijk maakt toepasbare regels voor de rijksregels. Ook voor de regels waar u als gemeente, waterschap of provincie bevoegd gezag voor bent. Dit zijn bijvoorbeeld de toepasbare regels voor milieubelastende activiteiten en afvalwater lozen.

Toepasbare regels Bruidsschat

Het Rijk maakt voor gemeenten en waterschappen ook toepasbare regels bij de bruidsschat. De bruidsschat bevat regels van het Rijk die met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verhuizen naar gemeenten en waterschappen (zie hiervoor ook hoofdstuk 4).

Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet gekeken worden of de regels in de bruidsschat overeenkomen met lokale verordeningen. Dat geeft inzicht in welke toepasbare regels gemaakt moeten worden om het huidige dienstverleningsniveau te behouden.

Voorbeeld toepasbare regels

Op afbeelding 5 is een voorbeeld weergegeven van juridische regels. En op afbeelding 6 een voorbeeld van toepasbare regels. Dit plan van aanpak gaat over het opstellen van de juridische regels. Echter zal er ook tijd en aandacht besteed moeten worden aan het vertalen van de juridische regels naar toepasbare regels. Dit wordt in de planning dan ook meegenomen.

Voorbeeld van juridische regels

Afdeling 5.7 Activiteiten met betrekking tot flora en fauna

Paragraaf 5.7.1 Kappen van bomen

Artikel 5.7.1.1 Aanwijzing activiteiten

1. Deze paragraaf gaat over het kappen van een boom.

Artikel 5.7.1.2 Oogmerken

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op de bescherming van de volgende belangen:

- a. de beeldbepalende waarde van bomen;
- b. de cultuurhistorische waarde van bomen;
- [c. het beschermen van de gezondheid]; en
- [d. het beschermen van de biodiversiteit].

Artikel 5.7.1.3 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een boom te kappen.
2. Het verbod geldt niet voor:
 - a. bomen met een stamomtrek van minder dan x cm;
 - b. bomen die niet zichtbaar zijn vanaf openbaar toegankelijk gebied [of: bomen in het achtererfgebied, waarvan de stam op een afstand van meer dan 2 m van de perceelgrens staat]; en
 - c. bomen die moeten worden gekapt op grond van de Plantenziektenwet of vanwege een aanschrijving op grond van artikel PM van de Algemene plaatselijke verordening.

Artikel 5.7.1.4 Bijzondere aanvraagvereisten omgevingsvergunning

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning wordt:

Afbeelding 5 voorbeeld juridische regels

Voorbeeld al bestaande toepasbare regels

Voor de beslisboom kappen gaat geldt dat deze voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet worden omgezet naar toepasbare regels in het DSO volgens de vereisten van de Omgevingswet.

8 Planning om te komen tot een omgevingsplan

Om een duidelijk beeld te krijgen hoe te komen tot een volledig nieuw omgevingsplan in 2029 is het belangrijk om een goede planning hiervoor te maken. De planning die in dit hoofdstuk is opgenomen bestaat uit twee delen. De planning voor alle zaken die rond en in voorbereiding op het omgevingsplan belangrijk zijn en de planning om te komen tot het uiteindelijke definitieve omgevingsplan. Maar eerst nog wat belangrijke tips van de VNG.

8.1 Tips van de VNG

Een advies van de VNG is om niet direct een omgevingsplan op te stellen voor het gehele grondgebied van de gemeente. Het opstellen van een omgevingsplan is voor iedereen nieuw. Het is kwestie van al doende leren. Het is raadzaam om eerst voor één gebied, waar niet veel nieuwe ontwikkelingen worden beoogd een omgevingsplan voor te bereiden. Ook kan gekozen worden niet een gebied maar een bepaald thema te kiezen. Met dit gebied of thema kan dan worden geoefend in het opstellen van het omgevingsplan.

De VNG heeft meerdere staalkaarten opgesteld waarbij verschillende voorbeeldgebieden in een omgevingsplan zijn uitgewerkt. Het gaat hier onder andere om bedrijfsmatige activiteiten, centrum stedelijk gebied, buitencentrum stedelijk gebied, bestaande woonwijk en energietransitie. Gemeenten kunnen hier gebruik van maken.

Overige tips van de VNG om te komen tot goede regels:

1. Ken het wettelijk stelsel voor u begint met het maken van het omgevingsplan.
2. Begin vanuit een visie: denk na over wat u wel en niet wilt regelen. Wilt u regels maken over wat vanzelf goed gaat?
3. Gebruik de systematiek en structuur van de wet om een eigen omgevingsplan te maken.
4. Sluit aan bij het instrumentarium van de Omgevingswet en de Algemene wet bestuursrecht.
5. Onderwerpen die bij of volgens een andere wet uitputtend te regelen zijn, kunnen niet in het omgevingsplan worden geregeld.
6. Voordat u regels gaat maken in een omgevingsplan onderzoekt u in het Besluit kwaliteit Leefomgeving wat er staat over instructieregels over dat onderwerp. Kijk in het Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit bouwwerken leefomgeving of er ook al over dat onderwerp regels zijn en waar aanvullende mogelijkheden liggen.
7. Sluit aan op de systematiek van de wet. Wilt u bijvoorbeeld 'zorgplicht' regelen? Dan kunt u dezelfde formulering gebruiken als bij het Rijk.
8. Sluit ook in het taalgebruik aan bij de Omgevingswet: helder en kernachtig.
9. Sluit aan bij de Aanwijzingen voor de regelgeving.
10. Maak gebruik van de publicatie 100 ideeën voor de gemeentelijke regelgever van de VNG.

Zijn er vragen dan kan altijd de VNG benaderd worden via Omgevingswet@vng.nl.

8.2 De opbouw van het omgevingsplan via meerdere sporen

Het opbouwen van het omgevingsplan zal via meerdere sporen gaan lopen. Deze sporen lopen los van elkaar en volgen een andere tijdsplanning. Er is sprake van vier sporen die uiteindelijk allemaal samenkomen in één omgevingsplan.

Spoor 1 Nadere uitwerking omgevingsvisie tot werkingsgebied regels

In de stappen 2 tot en met 5 gaat het om het bepalen van ambities, de rol van de gemeente, het vaststellen van kaders en een integrale gebiedsbeschrijving. In deze stappen wordt onder andere verder ingegaan op onderwerpen die genoemd worden in de omgevingsvisie. Het opstellen van de omgevingsvisie vormt dan ook een belangrijk beleidskader voor het omgevingsplan. Wanneer de ambities, de rol en kaders zijn vastgesteld kan een integrale gebiedsbeschrijving worden opgesteld die verder uitgewerkt kan worden in regels per werkingsgebied. Zie hiervoor stap 6 tot en met 8. In fase zal ook ruimte zijn om de burger en overige actoren, binnen de gestelde kaders in de stappen daarvoor, mee te laten praten.

Spoor 2 Huidig beleid uit verordeningen en overige regelgeving

Om huidige regelgeving uit verordeningen in beeld te brengen en daar waar nodig aan te passen wordt een omgevingsplanverordening opgesteld. Hierin worden alle verordeningen opgenomen die onder de Omgevingswet onderdeel gaan uitmaken van het omgevingsplan. Dit is al een eerste stap naar het komen tot regels voor het omgevingsplan. Het inventariseren van deze regels en beleid valt onder andere onder stap 1. Stap 6 is hiervoor ook van toepassing waar gekeken wordt of activiteiten die nu in verordeningen worden geregeld als thematische laag in het omgevingsplan wordt opgenomen. Het uiteindelijk opstellen van de regels valt onder stap 8. Deze processen kunnen gelijktijdig lopen.

Spoor 3 Het overnemen van regels uit de Bruidsschat

Daarnaast moet gekeken worden naar de regels die overkomen van het Rijk in de Bruidsschat. De regels uit de Bruidsschat maken ook onderdeel uit van het tijdelijke omgevingsplan. Gemeenten moeten zelf bepalen welke regels uit de Bruidsschat ze overnemen en welke niet. In werkgroepen met de ODRA wordt gekeken hoe zoveel mogelijk uniform voor de gemeenten die zijn aangesloten bij de ODRA, dezelfde regels gaan gelden. In de huidige verordeningen worden regels gegeven over bepaalde activiteiten. Het kan zijn dat in de Bruidsschat over dezelfde activiteiten ook regels zijn opgenomen. Bij de inwerkingtreding van de wet moet helder zijn of hier sprake van is. Dit is een actie waar dan ook al mee is gestart. Het overnemen van de regels uit de Bruidsschat maakt ook onderdeel uit van dit plan van aanpak. Het gaat hier om de stap 8 'het opstellen van concrete regels'.

Spoor 4 Het deel-omgevingsplan

Bij nieuwe ontwikkelingen vanaf de invoering van de Omgevingswet kan het nodig zijn mee te werken door middel van het opstellen van een deel-omgevingsplan. In wezen wordt er dan voor een klein gedeelte van het grondgebied van de gemeente Renkum een gedeelte van het omgevingsplan opgesteld. Dit gedeelte vervangt dan het gedeelte waar nu nog de regels uit het bestemmingsplan voor gelden en die van rechtswege bij de invoering van de wet onderdeel uitmaken van het

tijdelijke omgevingsplan. Voor deze gronden is hier na vaststelling van het deel-omgevingsplan geen sprake meer van een tijdelijk omgevingsplan.

8.3 Planning Omgevingsplan gemeente Renkum

De verschillende maatschappelijke opgaven waarvoor de gemeente Renkum staat komen samen in het omgevingsplan. Het is van essentieel belang om een team te hebben die het maken van een omgevingsplan in samenhang kan benaderen en dit integraal vanuit de verschillende elementen van de fysieke leefomgeving kan oppakken. Dit team moet in staat is om correcte juridische regels op te stellen.

Per doel en te zetten stap moet worden bepaald hoe dit kan worden opgepakt en wie hierin welke rol heeft. Het is van belang om op regelmatige momenten de gemeenteraad en het college op de hoogte te brengen van de voortgang. Ook wanneer er nog geen daadwerkelijke bestuurlijke besluiten moeten worden genomen.

De eerste stap moet dan ook zijn het samenstellen van een team waarin elk lid een duidelijke taakomschrijving heeft. Er moet iemand zijn die continue de voortgang van het proces in de gaten houdt. Op regelmatige momenten evalueren is belangrijk. Daarbij is het tijdig ontwaren en daadwerkelijk benoemen van knelpunten noodzakelijk om het proces gaande te houden.

De planning zoals hieronder opgenomen is een globale planning. Deze zal gaande weg de tijd steeds moeten worden aangepast wanneer dat nodig lijkt en er wanneer er een noodzaak is om bij te sturen.

De planning is vooral gericht op het proces tot het komen van het Omgevingsplan. Het is echter voor de voortgang ook van belang dat er op bepaalde momenten besluitvorming door de raad plaatsvindt.

	Periode	Werkzaamheden	Doel	Wie
1	Juni 2021	Het voorleggen van het pva aan het bestuur	Een start maken met het komen tot een omgevingsplan	Bestuur en ambtelijk
1a	Tot eind 2021	Het maken van toepasbare regels om de huidige dienstverlening op peil te houden. Vergelijken huidige verordeningen met bruidsschatregels	Huidige dienstverlening blijft op peil door het hebben van toepasbare regels voor bestaande regelgeving bij de inwerkingtreding van de OW	Ambtelijk

2	Tot juni 2022	Inventarisatie van gebieden. Hierbij kan de omgevingsvisie als grondslag dienen. Maar ook de indeling van de huidige bestemmingsplannen.	Weten welke gebieden er zijn	Ambtelijk mogelijk in sessies met college en raadsleden
3	Tot september 2022	Bepalen ambities voor elk gebied	Per gebied weten of er sprake zal zijn van Consolideren Herstructureren Transformeren	Ambtelijk mogelijk in sessies met college en raadsleden.
4	Tot september 2022	Per gebied bepalen welke rol de gemeente wil spelen. Regisserende, samenwerkende, sturende of opdrachtgevende	Weten welke rol de gemeente heeft per gebied.	Ambtelijk (voorbereiding) Met college en raadsleden
5	december 2022	Vaststellen van ambities voor gebieden en rol van de gemeente en kaders	Ambities en kaders voor gebieden liggen vast	Bestuurlijk raad Kaderstelling
6	2023	Het betrekken van alle betrokken actoren bij de mogelijk gewenste ontwikkeling en in de gebieden.	Toepassen participatie met burgers en overige actoren	Bestuurlijk en ambtelijk met alle actoren
7	Tot 2025	Het integraal beschrijven van gebieden. Bepaald moet worden wat haalbare normen zijn. Daar waar meer ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt kan gekozen worden voor lagere normen. Nagedacht moet worden welke activiteiten gestimuleerd moeten worden of beperkt etc.	Het hebben van een gebiedsbeschrijving met toedeling functies en activiteiten	Bestuurlijk en ambtelijk
8	Tot december 2025	Vaststellen van de integrale gebiedsbeschrijving met haalbare normen en daarbij behorende regels	Het hebben van een in een integrale gebiedsbeschrijving	Vaststelling door de raad

9	2025-2026	Opstellen van de werkingsgebieden	Het hebben van werkingsgebieden	Ambtelijk/ bestuurlijk
10	Van nu tot 2027	Het opstellen van concrete juridische regels en het schrijven van een toelichting op deze regels.	Het hebben van juridische regels voor het hele grondgebied van de gemeente	Ambtelijk
11	Van nu tot 2027	Het opstellen van toepasbare regels	Het hebben van toepasbare regels voor het hele grondgebied van de gemeente	Ambtelijk
12	Van nu tot 2027	Digitale kaarten met werkingsgebieden maken	Het gereed hebben van werkingsgebieden op kaartmateriaal.	Ambtelijk
13	Eind 2027	Vaststelling omgevingsplan	Gemeente Renkum heeft een vastgesteld definitief omgevingsplan	Gemeenteraad

8.4 Nadere uitwerking planning

1 Vaststellen plan van aanpak de formele start

Het gaat in dit actiepunt om het vaststellen van het voorliggende plan van aanpak om te komen tot het definitief omgevingsplan voor de gemeente Renkum.

2 Inventarisatie van gebieden met als doel weten welke gebieden er zijn:

Gekeken moet worden wat in de Omgevingsvisie genoemd wordt over de verschillende gebieden en hoe deze gebieden op grond van de Omgevingsvisie in te delen zijn. Met deze actie wordt duidelijk in hoeveel verschillende gebieden de gemeente Renkum kan worden ingedeeld. In deze stap moet helder zijn welke verschillende gebieden er zijn binnen de gemeente Renkum.

3, 4 en 5 Bepalen welke ambities, rol en kaders er voor elk gebied zijn

Nadat onder 2 benoemd is welke gebieden er binnen de gemeente Renkum zijn moet ook met inachtneming van de omgevingsvisie in de volgende stappen worden bepaald wat de ambitie voor deze gebieden is. Welke rol heeft de gemeente en welke kaders zijn er waarbinnen de burgers, ondernemers en overige belanghebbenden zelf bepalen wat voor ontwikkelingen mogelijk zijn. Daarvoor moeten als eerste de volgende onderdelen per gebied worden beschreven.

1. Leefomgevingskwaliteit in het gebied: basis, standaard of goed;
2. Welke activiteiten zijn er in het gebied en wat is de belasting hiervan; weinig belastend, gemiddeld belastend, hoog belastend;

3. Welke rol wil de gemeente innemen per gebied. Wat is hierbij de positie van betrokken partijen in het gebied: toelaten, initiëren, uitnodigen;
4. Bepaal het gebiedsproces (-dynamiek): conserveren, herstructureren, transformeren

Gekeken moet worden welke wettelijke kaders er zijn en welke kaders de gemeenteraad wil stellen in de gebieden. Bedenk hier dat het ook verstandig kan zijn overleg te voeren met de provincie. De te stellen kaders moeten waar mogelijk ruim worden opgesteld zodat er voldoende ruimte is voor ontwikkelingen en initiatieven vanuit de burger, ondernemer en overige belanghebbende.

De punten 3, 4 en 5 zijn onder te verdelen in:

1. Het ambtelijk voorbereiden van besluitvorming voor de gemeenteraad om te besluiten welke kaders gaan gelden binnen alle gebieden zoals onder 2 zijn geïnventariseerd;
 - a. Welke kwaliteit heeft de leefomgeving?
 - b. Is er sprake van belasting door activiteiten?
 - c. Kan de kwaliteit binnen het gebied worden vergroot?
 - d. Welke ambitie heeft de gemeenteraad per gebied?
 - e. Welke ruimte en kaders wil de gemeenteraad aan de burger, ondernemers en overige belanghebbenden geven?
2. Het voorleggen via college aan de gemeenteraad voor kaderstelling en besluitvorming.

6. Het betrekken van alle mogelijke actoren

Er is nu een idee over de verschillende gebieden en hoe deze gebieden zijn te kwalificeren. Dit is echter hoe de gemeente (ambtenaren en bestuur) hiertegen aankijken. Burgers, ondernemers en overige belanghebbenden kunnen hier hele andere ideeën over hebben. Zij zijn degene die kunnen omschrijven hoe zij hun eigen leefomgeving beoordelen. Het is dan ook van belang om te luisteren hoe zij zelf hun fysieke leefomgevingskwaliteit beschrijven en wat zij voor ideeën hebben over mogelijke ontwikkelingen. Hierbij is het essentieel om ook daadwerkelijk ruimte te bieden voor ideeën. Er moet sprake zijn van een open dialoog. Binnen de onder 3,4 en 5 gestelde ambities en kaders moet er volledige vrijheid zijn voor de ideeën van burgers.

Actie hier is de dialoog aangaan met alle mogelijke actoren. Bedenk hoe je dat wil gaan doen, welke doelgroep, in welke vorm! Wie moeten bij deze avonden aanwezig zijn. Wat is het doel en wanneer is een avond geslaagd? Is per gebied, functie, activiteit één bijeenkomst voldoende of moeten er meerdere avonden worden georganiseerd. Van belang is dat ook het bestuur van de gemeente bij deze avonden aanwezig is.

7. Het opstellen van een integrale gebiedsbeschrijving

Nadat uitgebreid met alle actoren gekeken is naar de verschillende gebieden en de mogelijke invulling daarvan, kan een integrale gebiedsbeschrijving worden opgesteld. Hierin wordt per gebied helder genoemd wat gewenst en mogelijk is. Welke flexibiliteit blijft er voor invulling voor toekomstige ontwikkelingen. Er moet een heldere beschrijving zijn van de verschillende functies en mogelijke activiteiten in het gebied.

8. Het vaststellen van de integrale gebiedsbeschrijving door de gemeenteraad

Wanneer de integrale gebiedsbeschrijving voor het gehele grondgebied van Renkum gereed is kan deze voor vaststelling worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Actie hier is het schrijven van een collegeadvies en raadsvoorstel.

9. Het opstellen van werkingsgebieden

In deze stap wordt een begin gemaakt met het opstellen van regels voor het omgevingsplan.

In het omgevingsplan is er geen sprake meer van bestemmingen maar van functies en activiteiten.

Regels kunnen betrekking hebben op het gehele grondgebied van Renkum maar ook op verschillende werkingsgebieden. Het gaat hier om omgevingswaarden, specifieke zorgplicht algemene regels, maatwerkregels, meldingsplicht, procedureregels etc..... Er wordt een keuze gemaakt in de soort regels voor normering per werkingsgebied.

10. Het opstellen van concrete juridische regels

Wanneer de werkingsgebieden zijn bepaald kan worden begonnen met het opstellen van de daadwerkelijke juridische regels. Bij de regels kan ook een toelichting worden geschreven. Voor de duidelijkheid is dat wel raadzaam om te doen. Alle gemeenten moeten juridische regels opstellen.

De VNG is de vraagbaak voor het opstellen van de juridische regels. Zij hebben al meerdere staalkaarten gemaakt met voorbeeldregels. Het is verstandig hier gebruik van te maken. Binnen de gemeente moeten meerdere mensen betrokken worden bij het opstellen van de regels. Anders dan in het bestemmingsplan gaat het in het omgevingsplan om de gehele fysieke leefomgeving.

11. Het opstellen van toepasbare regels DSO

Naast de juridische regels moeten ook de toepasbare regels worden opgesteld. De Standaard Toepasbare Regels (STTR) beschrijft de technische specificaties waar toepasbare regels aan moeten voldoen om te kunnen worden opgenomen in het (DSO). Deze toepasbare regels zijn voor initiatiefnemers via het DSO raadpleegbaar. Het opstellen van toepasbare regels is ook nog wel een hele klus. De juridische regels moeten op juiste wijze worden vertaald. Ook hier is de VNG al bezig met het maken van voorbeelden.

12. Het vastleggen van (werkings)gebieden en functietoedeling op kaart (digitaal DSO)

Uiteraard moet ook het kaartmateriaal bij het omgevingsplan op orde zijn volgens de daarvoor gestelde richtlijnen.

13. Vaststellen omgevingsplan

Voordat het omgevingsplan kan worden vastgesteld moet de uitgebreide procedure op grond van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht worden doorlopen. Hier hoort ook weer de stap participatie bij. Het omgevingsplan is onder andere opgezet in overleg met de burger, ondernemer en overige belanghebbenden. Het is van belang ook aan hen voor te leggen of zij vinden dat hun wensen voldoende zijn gewaarborgd in het omgevingsplan. Voordat het gehele ontwerp ter inzage gaat is het goed nog een informatie avond te houden. Dit hoeven niet meerdere avonden te zijn en per gebied. Ook hier is het weer van belang goed te luisteren en waar mogelijk nog het een en ander te willen veranderen in de regels. Het gaat er om dat bewoners zich gehoord voelen en in het plan ook zien dat er daadwerkelijk naar hen geluisterd is.

Na eventuele aanpassingen is het plan gereed om als ontwerp ter inzage te worden gelegd. Er kan nog voor gekozen worden om vooraf nog een informatiemoment met de gemeenteraad te hebben.

Nadat het ontwerp ter inzage heeft gelegen moeten eventuele zienswijzen worden verwerkt. Het plan kan worden aangeboden aan de gemeenteraad ter vaststelling.

9 Financiële middelen

Om te komen tot het omgevingsplan zal betrokkenheid gevraagd worden van verschillende medewerkers van de gemeente. Daar waar het bij het bestemmingsplan nog enkel over ruimtelijke ordening gaat steekt de omgevingswet veel breder in. Het omgevingsplan gaat over de gehele fysieke leefomgeving. Om tot een omgevingsplan te komen moeten dan ook verschillende disciplines binnen de gemeente aanhaken. Het gaat hier om:

- planologen;
- communicatie;
- vergunningverlening (ODRA);
- milieudeskundigen;
- afval en grondstoffen;
- bomen;
- openbare werken;
- juridische zaken;
- evenementen;
- beleidsmedewerker wonen;
- natuur en landschap;
- archeologie;
- duurzaamheid;
- Wmo adviseur.

Vanuit deze verschillende disciplines zal een werkgroep omgevingsplan worden samengesteld. Er moet vanuit deze disciplines uren beschikbaar zijn om te kunnen werken aan het omgevingsplan. Het is daarbij denkbaar dat de uren die ingezet moeten worden tot het komen van een omgevingsplan niet volledig kunnen vallen onder de huidige reguliere uren. Een risico kan dan ook zijn dat reguliere werkzaamheden in het gedrang komen. Daar staat wel tegenover dat de uren die nu nog nodig zijn om te komen tot een bestemmingplan komen te vervallen.

Het is dan ook raadzaam voldoende financiële middelen beschikbaar te hebben. Dit kan enerzijds door een stedenbouwkundig bureau in te huren die trekker van het omgevingsplan zal zijn. Anderzijds kan dit ook door meer ondersteuning bij reguliere taken waardoor eigen medewerkers bij de totstandkoming van het omgevingsplan betrokken kunnen zijn. Op die wijze houdt je kennis bij de gemeente binnen.

10 Ten slotte

Herstel van vertrouwen is een van de belangrijkste sleutelwoorden van de Omgevingswet en zal ook een belangrijk uitgangspunt zijn bij het opstellen van het omgevingsplan. Vertrouwen gaat hand in hand met het nemen van verantwoordelijkheid en het elkaar aanspreken op de naleving van wat is afgesproken. Confucius (een filosoof die leefde van 555–479 v.Chr.) schreef hier al over:

*"Een overheid heeft drie zaken nodig: wapens, voedsel en vertrouwen.
Vertrouwen is daarbij het laatste dat verloren mag gaan".*

Het gaat erom dat burgers, bedrijven en overheden in onderlinge samenspraak tot een goede afweging van alle belangen komen bij het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Daarbij moet de burger er vanuit kunnen gaan dat afspraken die gemaakt worden ook worden nagekomen. Uitgangspunt van de Omgevingswet is minder regelgeving en meer vergunningvrij mogelijk maken. Voor gemeenten zal het zoeken zijn naar het vinden van een juiste balans tussen verschillende belangen. Want minder regels en meer vergunningvrij mogelijk maken kan ook inhouden dat er sprake is van minder rechtszekerheid. Het makkelijk meewerken aan een ontwikkeling kan ook vertrouwen schaden. Het is dan ook van belang dat er steeds weer sprake is van transparante besluitvorming. Het is de taak van de gemeente mee te denken bij mogelijke nieuwe ontwikkelingen maar ook om een zekere rechtsbescherming te bieden aan inwoners en ondernemers van Renkum.

Integrale samenwerking met verschillende disciplines, goede participatie met als basis vertrouwen zal dan ook een stevig fundament zijn voor het omgevingsplan.